

Seat No. : _____

AM-101

April-2016

B.A., Sem.-IV

EC-212 : Sanskrit

काव्यप्रकाश: उल्लास 2, 10

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Instructions : Figures to the right indicate full marks of questions.

(2) પ્રશ્નપત્રમાં છપાયેલો પ્રશ્નક્રમાંકજ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Write the question number as printed in the question paper.

1. (A) અભિહિતાન્વયવાદઃ અને અન્વિતાભિધાનવાદઃ પર નોંધ લખો. 8
Write note on અભિહિતાન્વયવાદઃ and અન્વિતાભિધાનવાદઃ । 8
- અથવા/OR**
- સંકેતગ્રહણ વિષયક મતો જણાવી, કોઈપણ બે મતો પર નોંધ લખો.
State and explain the different theories regarding સંકેતગ્રહણ and write a note on any two of them.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો : 6
Explain with reference to context on any **two** of the following : 6
- (1) સ્યાદ્વાચકો લાક્ષણિકઃ શબ્દોઽત્ર વ્યજ્જકસ્ત્રિધા ।
(2) સર્વષાં પ્રાયશોઽર્થાનાં વ્યહ્જકત્વમપીષ્યતે ।
(3) સાક્ષાત્સડ્કેતિતં યોઽર્થમભિધત્તે સ વાચકઃ ।
(4) સ મુખ્યોઽર્થસ્તત્ર મુખ્યો વ્યાપારોઽસ્યાભિધોચ્યતે ।
2. (A) મમ્મટના મતે લક્ષણા પ્રવૃત્ત થવાની શરતો વર્ણવો. 10
Explain presupposed (conditions) of લક્ષણા according to Mammat. 10
- અથવા/OR**
- લક્ષણ લક્ષણા અને ઉપાદાન લક્ષણા વિષે નોંધ લખો.
Write a note on લક્ષણ લક્ષણા and ઉપાદાન લક્ષણા
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સસંદર્ભ સમજાવો : 4
Explain with reference to context any **one** of the following : 4
- (1) ન હ્યત્ર પ્રયોજનમસ્તિ । ન વા રૂઢિરિયમ્ ।
(2) પીનો દેવદત્તો દિવા ન ભુક્તે इत्यत्र रात्रिभोजनं लक्ष्यते श्रुतार्थापत्तेरर्थापत्तेर्वा तस्य विषयत्वात् ।
(3) સારોપાઽન્યા તુ યત્રોક્તૌ વિષયી વિષયસ્તથા ।
(4) મિલિતેસ્વપિ કારણેષુ કાર્યસ્યાકથનં વિશેષોક્તિઃ ।

3. शुद्धसाध्यवसाना लक्षणा अने गौणीसारोपा लक्षणा विषे नोंध लपो. 14
Write a note on शुद्धसाध्यवसाना लक्षणा and गौणीसारोपा लक्षणा. 14
अथवा/OR
गौणौ शुद्धौ च विज्ञेय । समजावो.
Explain गौणौ शुद्धौ च विज्ञेय ।
4. (A) नीयेनामांथी गभे ते भे अलंकार सोदाहरण समजावो. 10
Explain with illustration any **two** figures of speech from the following : 10
(1) विभावना (2) असंगति:
(3) मीलितः (4) सामान्यः
- (B) नीयेनामांथी कोठपण अेक अलंकारनी कारण सहित ओणभ आपो. 4
Identify (with reasons) any **one** of the following figures of speech : 4
(1) कृपणानां धनं नागानां फणमणिः केसराश्च सिंहानाम् ।
कुलबालिकानां स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेऽमृतानाम् ॥
(2) पाण्डुक्षमं वदनं सरसं तवालसं च वपुः ।
आवेदयति नितान्तं क्षेत्रियरोगं सखि हृदन्तः ॥
(3) कर्पूर इव दग्धोऽपि शक्तिमान् यो जने जने ।
नमोऽस्त्ववार्यवीर्याय तस्मै मकरकेतवे ॥
(4) अभिनवनलिनीकिसलयमृणालवलयोदि दवदहनराशि ।
सुभग कुरङ्गदृशोऽस्या विधिवशतस्तद्वियोगविपाते ॥
5. (A) योग्य विकल्प पसंद करी जवाब लपो. 8
Answer the following questions by choosing the correct option : 8
(1) काव्यप्रकाश क्या शास्त्रनो ग्रन्थ छे ?
To which is Kavyaprakaash related to ?
(a) धर्मशास्त्रः (b) काव्यशास्त्रः (c) न्यायशास्त्रः
(2) शब्द शक्तिओ केटली छे ?
How many शब्दशक्तिः are there ?
(a) 4 (b) 6 (c) 3
(3) अभिहितान्वयवादः ना पुरस्कर्ता कोश छे ?
Whose theory is known as अभिहितान्वयवादः ?
(a) कुमारील भट्टः (b) प्रभाकरवर्धनः (c) भट्टनायकः
(4) उपोहवादः ना पुरस्कर्ता कोश छे ?
Whose theory is known as उपोहवादः ?
(a) वैयाकरणी (b) मीमांसको (c) बौद्धो

- (5) कर्मणि कुशलः शान्तुं उदाहरणं છે ?
 कर्मणि कुशलः is an example of what ?
 (a) लक्षण लक्षणा (b) उपादान लक्षणा (c) गौणी सारोपा
- (6) लक्षणाशब्दशक्ति ના કેટલા પ્રકાર છે ?
 How many types of લક્ષણાશબ્દશક્તિ ?
 (a) 8 (b) 6 (c) 10
- (7) મમ્મટ કોના અવતાર મનાયા છે ?
 Mammat was known as whose અવતાર ?
 (a) શઙ્કરઃ (b) વાગ્દેવતા (c) વિષ્ણુઃ
- (8) કાવ્યપ્રકાશમાં કેટલા ઉલ્લાસ છે ?
 How many parts are there of કાવ્યપ્રકાશ ?
 (a) 12 (b) 10 (c) 16

(B) નીચેના શબ્દોનાં જોડકાં જોડો.

6

Match the following columns.

6

(A)	(B)
(1) વાચકઃ	(a) શુદ્ધાસારોપા
(2) જાતિવાદઃ	(b) કાર્યકારણઃ
(3) લક્ષણા	(c) મીમાંસકઃ
(4) ગડ્ગાયાં ઘોષ	(d) અભિધા
(5) આર્યુર્ધ્વતમ્	(e) પ્રયોજનાત્
(6) વિભાવના	(f) આરોપિત ક્રિયા

